

### תרופות העלולות לגרום לדלקת הבלב (Pancreatitis)

דלקת הבלב (Pancreatitis) מאופיינת ע"י כאב בטן בינוני עד חמור, העלול להקרין לגב והמלווה בעלייה בריכוזים של אנזימי הבלב (Lipase, Amylase), בלי או עם שינויים מורפולוגיים קלים בלבב.

אבני מרה ושימוש מופרז באלכוהול אחראים לכ-80% מכלל המקרים החדים (Acute) של דלקת הבלב. סיבות אחרות הן טוקסינים (רעלים), טראומה, א-נורמליות מטבולית (היפרטריגליצרידמיה, היפרקלצמיה) וזיהומים. גם תרופות עלולות לגרום לדלקת לבלב חדה. יש הטוענים, שכ-2-5% מכלל הדלקות החדות נגרמות ע"י תרופות. בניגוד לאתנול, תרופות אינן גורמות בדרך כלל לדלקת לבלב כרונית. עם הפסקת התרופה היא חולפת ללא סיבוכים נוספים.

כ-210,000 חולים בדלקת לבלב חדה מתאשפזים בארה"ב בשנה. אחוז התמותה (כ-1%) בדלקות לא חמורות הוא נמוך אך עלול להגיע ל-10% - 30% בדלקת לבלב חדה חמורה.

המנגנון בו גורמות תרופות לדלקת הבלב אינו ברור. נראה שקיימות השפעות ישירות ועקיפות. ההשפעות הישירות כוללות תגובה טוקסית או רגישות יתר, בעוד המנגנונים העקיפים כוללים איסכמיה, טרומבוזות בכלי דם ועלייה בצמיגות של מיצי הבלב. באנמנזה, לאחר שלילה של גורמים אחרים, יש לחשווד בתרופה שנטל החולה.

### תרופות ודלקת הבלב (Pancreatitis)

הטבלה מתבססת על תיאורי מקרים. השמות המודגשים מצביעים על תעוד מבוסס יותר.

| תרופות   | קבוצה פרמקולוגית                            |
|--|---|
| Ampicillin (I.V.), Ceftriaxone, <b>Clarithromycin</b> , <b>Co-Trimoxazole</b> , Dapsone, <b>Erythromycin</b> , Fluconazole, Gatifloxacin, Isoniazid, Metronidazole, Minocycline, Penicillin, Rifampicin, Tetracycline                    | Antibiotics, Antifungal, Anti-Tubercular    |
| Celecoxib, Codeine, Diclofenac, Ketorolac, Naproxen, Piroxicam, <b>Paracetamol</b> (overdose)  | Anti-Inflammatory, Analgesic agents         |
| <b>Asparaginase</b> , Capecitabine, <b>Cytarabine</b> , Cyclophosphamide, Doxorubicin, Ifosfamide, Imatinib, Paclitaxel, Tamoxifen, Sunitinib  | Antineoplastic agents                       |
| Abacabir, <b>Didanosine</b> , Efavirenze, Foscarent, Ganciclovir, Indinavir, <b>Lamivudine</b> , Nelfinavir, Ritonavir, Saquinavir, Stavudine, Tenofovir, Zidovudine   | Anti-Viral, HIV medications                 |
| Amiodarone, Candesartan, Captopril, <b>Enalapril</b> , Ethacrynic Acid, Furosemide, Hydrochlorothiazide, Irbesartan, Lisinopril, Losartan, Methyldopa, Metolazone, Ramipril  | Cardiovascular agents                       |
| Bezafibrate, Fluvastatin, Gemfibozil, Ezetimide, Lovastatin, Pravastatin, Simvastatin  | Cholesterol & Lipid lowering agents         |
| Carbamazepine, Clozapine, Gabapentin, Maprotiline, Mirtazapine, <b>Olanzapine</b> , Quetiapine, Riluzole, Risperidone, Sertraline, Topiramate, Ziprasidone, <b>Valproic Acid</b>   | Central nervous system medications          |
| Cimetidine, Olsalazine, Omeprazole, Mesalazine, Phenolphthalein, <b>Sulfasalazine</b>  | Gastro-intestinal medications               |
| Betamethasone, Cortisone, Danazol, Dexamethasone, <b>Estrogens/O.C.</b> , Hydrocortisone, Lantreotide, <b>Octreotide</b> , Prednisone  | Hormones / Steroids                         |
| Antithymocyte Globulin, Azathioprine, Cyclosporine, Infliximab, <b>Interferon</b> , <b>6-Mercaptopurine</b> , Tacrolimus   | Immunomodulating / Immunosuppressive agents |
| Alendronate, Clomiphene, Gadolinium, Finasteride, Exenatide, Glimepiride, Glybenclamide, Gold, Hepatitis A+B vaccine, Ipecac abuse, Isotretinoin, Metformin, Pentamidine, Propofol, Saw-Palmeto (Hebral), Sod-Stibogluconate, Tretinoin, | Miscellaneous                               |

Reference:

1. Can. Pharm. J; 139(6): 58-60, 2006
2. J. Clin. Gastroenterology; 39(8): 709-716, 2005
3. Drug Safety; 14(6): 405-423, 1996
4. Beilinson's Drug Information files.